

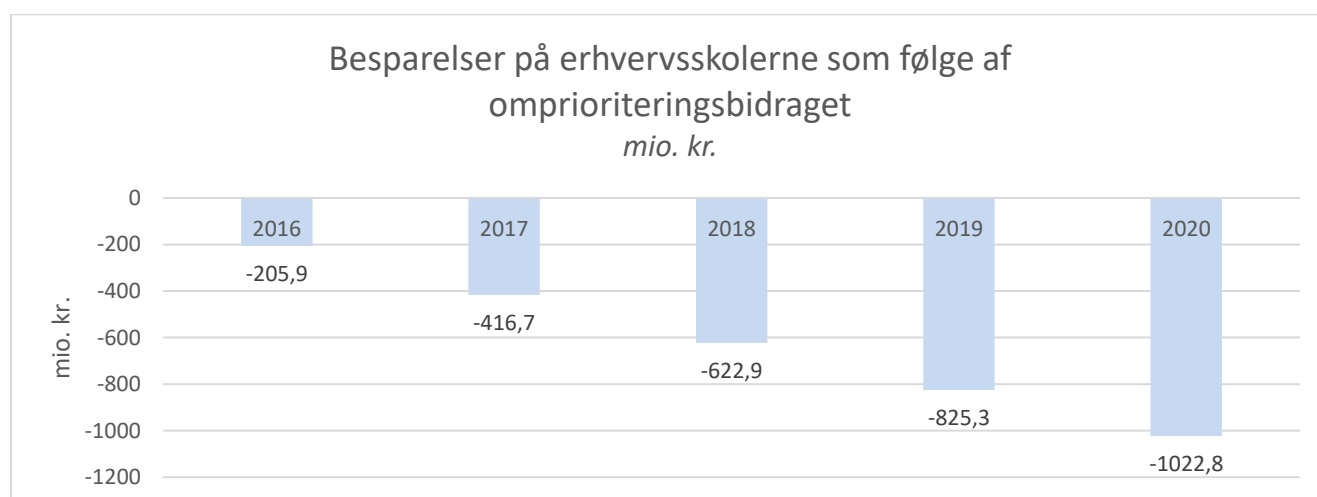
Omprioriteringsbidragets konsekvenser for erhvervsskolerne i 2017

- 3 CASES

Regeringen har i sit finanslovsudspil fastholdt og videreført omprioriteringsbidraget i 2017-20, hvilket betyder en besparelse på 2 pct. på *alle* takster og tilskud i perioden 2016 til 2020. Det betyder, at der er lagt op til besparelser på over 1 mia.kr. på erhvervsskolerne i denne periode. I trepartsaftalen har regeringen forpligtet sig til at arbejde for, at der i 2017 tilføres 150 mio. kr. til erhvervsuddannelserne, men selv efter det har erhvervsskolerne ca. 237 mio. kr. mindre at drive skole for i 2017 end i 2016.

Samlet besparelse på erhvervsskolerne som følge af omprioriteringsbidraget

Erhvervsskolerne skal spare over 1 mia. kr. i 2020 i forhold til 2015 – alene som følge af omprioriteringsbidraget.

Samtidig har erhvervsskolerne oplevet en aktivitetsnedgang, som har haft alvorlige konsekvenser for skolernes økonomi. I 2014 havde skolerne ifølge deres regnskaber 112.136 årselever, mens det budgetterede tal for 2016 er 100.690 årselever. Disse tal omfatter alle erhvervsskolernes elever, erhvervsuddannelser, hhx, htx og AMU på de 53 erhvervsskoler, som deltog i Danske Erhvervsskoler og -Gymnasiers rundspørge i juni 2016.

Forklaringen på de færre årselever er:

- Meget færre elever over 18 år har valgt EUD end de foregående år
- Strukturelle ændringer i EUD-reformen, som bl.a. har betydet halvering af det merkantile grundforløb
- Tilgang af elever direkte fra folkeskolen er stort set status quo
- Den øgede tilgang til de gymnasiale uddannelser afspejles kun i begrænset omfang af stigningen på de erhvervs-gymnasiale uddannelser.

På samme tid skal skolerne, ifølge intentionerne i EUD-reformen, være økonomisk gearede til at kunne løfte de fire kvalitetsmål:

- Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.
- Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse.
- Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige som muligt.
- Tilliden til og trivslen på erhvervsuddannelserne skal styrkes.

Kombinationen af aktivitetsnedgangen og omprioriteringsbidraget gør det meget vanskeligt at iværksætte og udvikle de tilbud til eleverne, som dels skal tiltrække og fastholde elever, gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive for alle elevtyper og sikre en høj faglig kvalitet.

Som selvejende institutioner finansieres størstedelen af erhvervsskolernes aktiviteter via et taxametersystem. Det medfører, at skolernes primære finansiering er aktivitetsafhængig. Det betyder, at jo færre elever skolerne har, des mindre er skolernes indtægter.

Derfor har skolerne allerede i 2015 gennemført omfattende strukturtilpasninger og afskediget mange lærere, ligesom der er foretaget en række besparelser på administration og andre støttefunktioner. Det er naturligvis op til skolerne at tilpasse omkostningerne efter det aktuelle behov, men der er samtidig et politisk ønske om at fastholde et uddannelsessystem af en høj kvalitet med et geografisk distribueret udbud af uddannelser, så flere unge tiltrækkes, ligesom arbejdsmarkedet efterspørger flere faglærte.

På baggrund af ovenstående fakta og yderligere data fra konkrete skoler har Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier udarbejdet 3 cases til illustration af erhvervsskolernes økonomiske situation. Der er tale om data fra tre rigtige skoler, men de er anonymiserede, da de er typiske og skal tjene som argumenter for at ændre vilkårene for hele sektorens aktuelle udfordringer.

De 3 cases er en mindre merkantil skole, en mellemstor kombinationsskole og en stor teknisk skole.

Case 1– mindre merkantil skole

- Merkantile uddannelser – eud, eux og hhx
- Antal årselever i 2015: **356** (2014: 415)
- Omsætning i 2015: **28,4 mio. kr.** (2014: 30,8 mio. kr.)

Hvor meget får skolen mindre i 2017 på grund af omprioriteringsbidraget?

Eud/eux: -64.900 kr.

Hhx: - 295.000 kr.

I alt: 359.900 kr.

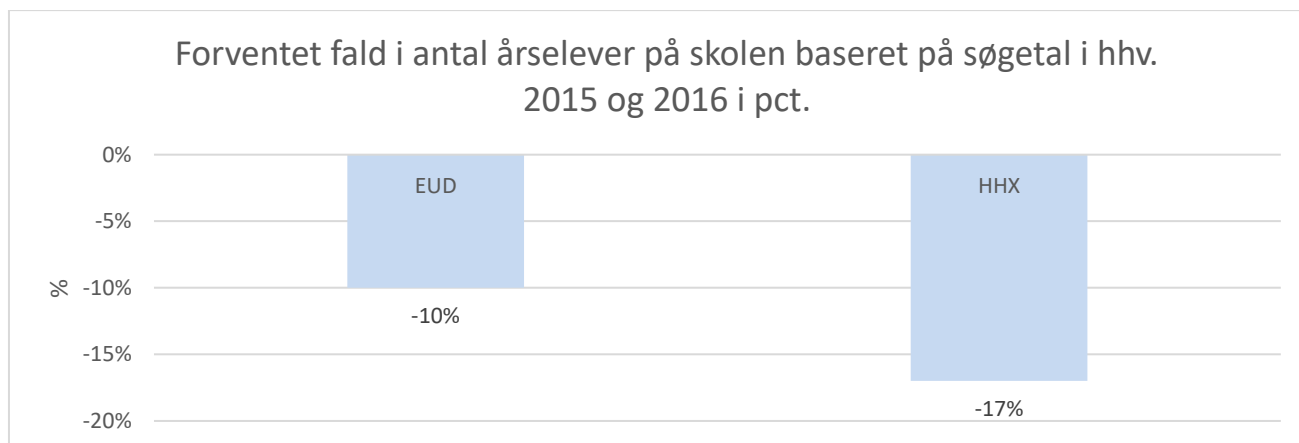
Hvilke konsekvenser får det?

Skolen har oplevet et markant fald i antallet af årselever på grund af EUD-reformen og halvering af det merkantile grundforløb, så EUD-lærerstabten er næsten halveret fra 5 til 3. Til gengæld har eux betydet flere timer til handelsgymnasielærerne, så der er undgået tilpasninger blandt dem. I alt har skolen 30 undervisere, og her indgår 3 af de fire i den samlede ledelse delvist – kun administrationschef underviser ikke.

Den stramme økonomi på skolen betyder, at man ikke kan tilbyde eleverne mentorordninger, som der ellers kunne være behov for i forhold til et stort arbejdspress for eleverne på studieåret på eux. Skolen er dog med i kommunens psykologordning for elever med særlige problemer.

Der er heller ikke længere råd til at tage på studieture, virksomhedsbesøg og andre aktiviteter ud af huset, som ellers både kunne give inspiration til undervisningen og øge elevernes trivsel og fællesskab.

For få elever og besparelser betyder høj grad af samlæsning af klasserne og antallet af elever er kritisk med kun én EUX-klasse og en EUD-klasse i år. Derudover har skolen 2 hhx-klasser på 1. årgang, 3 klasser på 2. årgang og 4 klasser på 3. årgang.

Case 2- mellemstor erhvervsskole – kombinations-skole

- Merkantile og tekniske uddannelser – eud, eux, hhx og htx og AMU
- Antal årselever i 2015: 1.805 (2014: 1.839)
- Omsætning i 2015: **187,5 mio. kr.** (2014: 186,3 mio. kr.)

Hvor meget får skolen mindre i 2017 på grund af omprioriteringsbidraget?

Eud/eux: - 968.503 kr.

Hhx: - 834.482 kr.

Htx: - 223.870 kr.

AMU: - 272.877 kr.

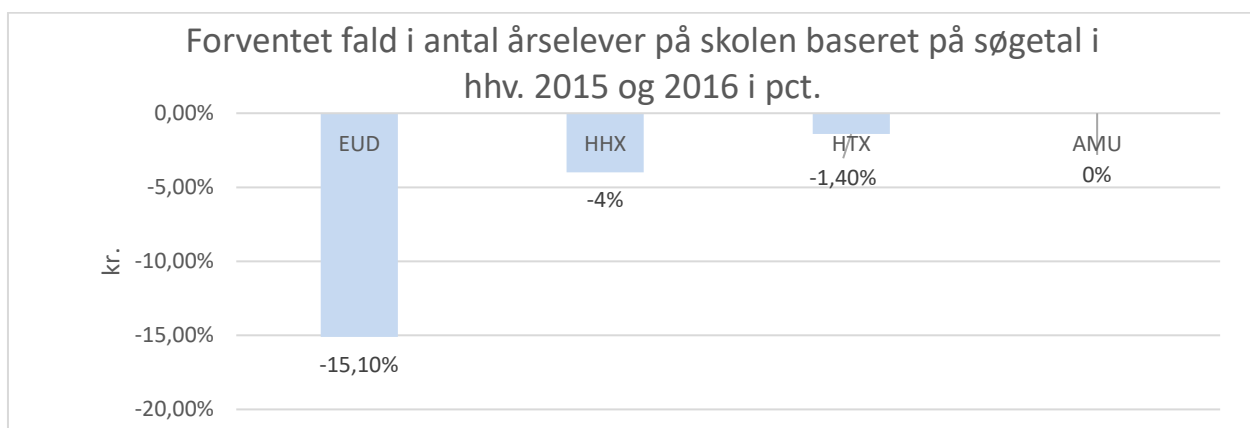
I alt: - 2,3 mio.kr. (-2.299.732 kr.)

Hvilke konsekvenser får det?

Skolen lægger stor vægt på at friholde undervisningen for besparelser, så det ikke går ud over kvaliteten af det, eleverne får. Derfor nægter man fx at arbejde med lærerløse timer. Det betyder til gengæld, at alle støttefunktioner barberes kraftigt. Det betød fx afskedigelse af bibliotekar sidste år og it-afdelingen er beskåret, så man ikke længere kan tilbyde eleverne it-support.

Skolen må tilpasse med 4-6 både ledere og lærere i 2016. De skyldes som udgangspunkt manglende elever, jf. nedenstående diagram, og de manglende elever kan i løbet af et par år betyde lukning af afdelinger og dermed geografiske udbudssteder. Det kan på kort sigt lyde som en naturlig følge af manglende elever, men det er en udfordring, at man nu er nødt til at afskedige lærere, som man har investeret op til 450.000 kr. i pr. hoved i pædagogisk og faglig opkvalificering. Hvis de politiske mål nås, og flere elever vælger EUD, bliver der behov for kapaciteten og man må forvente at skulle ansætte og investere i nye lærere.

Derfor vil omprioriteringsbidraget oveni aktivitetsnedgangen gøre det uhyre vanskeligt for skolen. De kommende besparelser kommer oveni, at skolen i løbet af 2015 og 2016, ud over besparelser på støttefunktioner og effektiviseringer, har måttet tilpasse antallet af lærere på de merkantile erhvervsuddannelser med 40 pct., 10 pct. blandt lærerne på de tekniske erhvervsuddannelser, 25 pct. færre på rengøring, 33 pct. på pedelfunktionen, 10 pct. på administration, 15 pct. på it, og 15 pct. på øverste ledelse.

Case 3- stor teknisk skole

- Tekniske uddannelser – eud, eux og htx
- Antal årselever i 2015: **4.834** (2014: 4.755)
- Omsætning i 2015: **620,9 mio. kr.** (2014: 613,3 mio. kr.)

Hvor meget får skolen mindre i 2017 på grund af omprioriteringsbidraget?

Eud/eux: -4.387.820 kr.

Htx: -2.196.244 kr.

AMU: -614.110 kr.

I alt: -7,2 mio.kr. (-7.198.174 kr.)

Hvilke konsekvenser får det?

I 2015 og 2016 har man på grund af færre elever måttet skille sig af med omkring 45 medarbejdere, hvoraf hovedparten var lærere. Derudover er der en vis personaleomsætning, hvor det via manglende genbesættelser er muligt løbende at tilpasse personaleforbruget på alle områder. Det største problem ved omprioriteringsbidraget er, at skolen skal spare samtidig med, at organisationen og alle medarbejdere skal omstille sig som konsekvens af EUD-reform (og gymnasiereform). Omstilling, nye undervisningsformer, udvikling af de nye uddannelser og nye former for samarbejde mellem lærerne er nødvendig for at opnå det kvalitetsløft, som er alt afgørende for at få attraktive EUD-uddannelser. Det kræver ressourcer, herunder tid til udvikling, og den tid er der ikke, når driften bliver presset af besparelser. Det kan også komme til at gå også ud over den nødvendige kompetenceudvikling af både lærere og andet personale. Der er sat penge af til formålet i forbindelse med reformen og det er generelt højt prioriteret på skolen, men de faldende taxametre medfører færre lærere, som skal undervise mere, så der ikke er tid til, at de kommer på uddannelse.

Administrationen er effektiviseret kraftigt de senere år, mentortilbud er afskaffet, der er tilpasset på bygningsområdet og det har været nødvendigt at spare på it-området. Yderligere besparelser på IT-området er dog ikke en farbar vej, idet digitaliseringen er et område, der tværtimod kræver investeringer de kommende år.

